

Galimas lietus.
Saulė teka 6:06, leidžiasi 7:40.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
RAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Rugpjūčio-August 22 d., 1970 m.

Kaina 10c

198

SUSITARĖ JAV — MEKSIKOS PREZIDENTAI

SOVIETŲ - KINIJOS DERYBOMS VADOVAUS LEONID ILIJČEVAS

MASKVA. — Deryboms vesti su Kinija Maskva pasiuntė naują diplomata. Juo yra Leonid F. Ilijčevas, užsienio reikalų ministerio pavaduotojas. Jis jau atvyko į Pekiną ir tęs derybas, kurias prieš dešimt mėnesių pradėjo Vasilij V. Kuznecovas, pirmas užsienio ministerio pavaduotojas.

Gandai, kad deryboms vesti su Kinija gali būti pasiūstas naujas žmogus, jau kuris laikas plito Maskvoje. Tačiau tik dabar tie gandai pasitvirtino, kai oficialiai spaudoje buvo pranešta, jog Ilijčevas jau yra nuvykęs į Pekiną.

Kuznecovas, kuris vadovavo sovietų delegacijai nuo pat derybų prasidėjimo, grįžo į Maskvą liepos mėnesį menamai daktarų patariamas. Jis, kaip Tass žinių agentūra paskelbė, užsienio reikalų ministerijoje jau pradėjo eiti jam paskirtas pareigas. Jis yra 69 metų amžiaus.

Ilijčevas nėra koks naujokas ir mažai žinomas asmuo. Palyginti dar neseniai jis buvo laikomas partijos ideologu ir 1963 m. dalyvavo pasitarimuose su Kinijos delegacija, kuri buvo atvykusi į Maskvą. Tiesa, kaip diplomatas jis nėra tokio didelio kalibro kaip Kuznecovas, bet vis dėlto yra laikomas neeiliniu Kremliaus pareigūnu.

Pasiuntimas Ilijčevą į Pekiną deryboms vesti rodo tai, jog Maskva nėra nusistojusi vilties su komunistine Kinija susitarti ir išlyginti visus nesupratimus, kilusius dėl sienų nustatymo.

Iš patikimų šaltinių pranešama, kad Maskva esanti numatęsi ambasadorių komunistinei Kinijai. Tam postui minimas Vasilij S. Tolstikovas, Leningrado apygardos komunistų partijos vadas. Anksčiau tam postui buvęs numatytas Vladimir I. Stepanovas, bet dėl ligos jis turės nuo tos garbės atsisakyti. Pekinas irgi esąs numatęs ambasadorių Maskvai. Minimas Liu Hsin-chuan, užsienio reikalų ministerio padėjėjas. Per paskutinius beveik penkerius metus nei Maskva savo ambasadoriaus neturėjo Pekine, nei Pekinas — Maskvoje. Iš to galima spręsti, kiek buvo pablogėję santykiai tarp tų dviejų komunistinių valstybių.

Tass praneša, kad Ilijčevą Pekino aerodrome pasitiko Chiao Kuanhua, užsienio reikalų ministerio padėjėjas, ir derybų komisijos narys Tsai Chen-ven.

Iki šiol dešimt mėnesių derybų buvo nesėkmingos. Per visą tą laiką sovietų laikraščiai nesigailėjo labai niekinančių komplimentų Pekinui. Pastarasis atsilygindavo tuo pačiu. Ta polemika pastaruoju metu kiek sušvelnėjo, bet nepasilojo. Pekinui nemažai susirūpinimo kelia sutraukimas didelių sovietinių jėgų prie Kinijos sienos. Jis reikalauja, kad tos jėgos būtų nuo sienos atitrauktos. Girdi, neįmanomos derybos, kai "šautuvai yra atremti ir galva".

Maskva užsiginą, kad jos politika Kinijos atžvilgiu yra agresinga. Kaip skelbiama, ji net esanti pasiryžusi padaryti šokių tokių nuolaidų Kinijai ryšius su sienomis. Tačiau iš savo pusės ji reikalaujanti, kad Kinija neberekštų pretenzijų

IŠ VISO PASAULIO

PAR ES SALAM, Tanzania. Afrika. — Valdžios pareigūnas perspėjo Tanzanijos medvilnės rinkėjus, kad jie per daug geria alaus ir dėlto per mažai tesurenka medvilnės. Jei produkcija nepadidėsianti, valdžia sumažinsianti alaus normą.

GENOA, Italija. — Apie 80 prekinį laivų buvo sulaikyta jūroje, neleidžiant jiems įplaukti į uostą, kol visi asmenys buvo patikrinti, kad neturi choleros. Sulaikytieji laivai buvo iš Juodosios jūros, Turkijos ir Artimųjų Rytų. Apkrėstų žmonių neradus ir kailius bei kilimus išdezinėkavus, laivai buvo leisti.

SAIGON, Vietnam. — Karo vadovybės pranešimu, 69 amerikiečiai buvo užmušti Vietnamo kare praėjus savaitę. Tai laikoma mažiausiu skaičiumi per visą mėnesį. Sužeista per tą savaitę 615 kareivių.

Nuo Vietnamo karo pradžios 1961 m. sausio 1 dienos iki praėjusio šeštadienio JAV kareivių užmušta 43,366.

HONG KONGAS. — Komunistinė Kinija praėjus ketvirtadienį įteikė Čekoslovakijai notą, protestuodama, kad Čekoslovakijos valdžia neleidžia Kinijos diplomatams eiti į Kambodijos ambasadą Prahoje. Kambodijos ambasada Prahoje praeitą savaitę pasigrobė jos ant-rasis sekretorius Isoup Chanty, nuverstoj Kambodijos princą Sihanouko šalininkų studentų padedamas. Nuo to laiko okupantai yra izoliuoti ir niekas į ambasadą neleidžiamas.

GLASGOVAS, Škotija. — Škotų sveikatos ir švietimo įstaiga paskelbė, kad ji pradeda \$42 milijonų programą per du mėnesius škotus atpratinti nuo rūkymo.

DAINAVO VALAITIS

Šią vasarą Vilniuje. Operos teatre pirmą kartą viešėjo svečiai iš Maskvos, Didžiojo teatro solistas, baritonas Vladimiras Valaitis. Jis Vilniuje dainavo Amonosro partiją "Aidoje" ir pagrindinį Rigoletto vaidmenį to pavadiniame Verdi operoje. (Elta)

MEDALIŲ PARODA

Maskvoje veikusioje medalių parodoje buvo eksponuojami ir Lietuvos dailininkų: P. Rimšos, B. Baliukevičiaus, A. Bilevičiaus, G. Jokūbonio, J. Kalinausko, V. Palio, E. Radauskaitės, S. Šarapovo, E. Varbo ir kt. kūrinių. Šią parodą numatyta parodyti ir užsienio kraštuose. (E)

dabar sovietų valdomas Azijoje teritorijas, kurios kadaise priklausė Kinijai.

Ar naujam derybų delegacijos vadovui Ilijčevui pavyks su Kinija susitarti, tai paaiškės netolimoje ateityje.

Shaker Heights miestelio policininkas rodo mergaitėi, kas daryti gaisro metu. Jis parodo, ką mergaitės ir berniukai turi pasukti, kad atvyktų ugniagesiai.

AUGINS KUKURŪZUS HAVAJŲ SALOJE

GLEN HAVEN, Wis. — Metcalf sėklų bendrovė lėktuvais gabena kukurūzų grūdus į Havajus. Dvi tonos su viršum kukurūzų buvo išgabentos iš O'Hare aerodromo. Kukurūzų grūdai gabenami dėl to, kad prisibijoma, jog dėl vis labiau plintančios kukurūzų ligos kitais metais gali pritrūkti tinkamų kukurūzų pasėlių.

Į Havajus yra gabunami ne tik kukurūzų grūdai, bet taip pat ir įvairios mašinos, reikalingos laukams apdirbti. Lėktuvais tų mašinų jau išgabenta 80 tonų. Mašinos ir kukurūzų sėklos gabamos į Havajų Kauai salą, kur bendrovė jau yra paruošusi 600 akrų.

Metcalf bendrovė buvo numatęsi tuos 600 akrų žemės panaudoti auginimui sorogų galvijų pašarui, bet tą planą pakeitė, kai dėl kukurūzų lapų plėkėjimo susidarė labai rimtas pavojus kukurūzų derliui.

Koks didelis yra tas pavojus, galima spręsti iš to, kad visi žymesni augalų ekspertai buvo pakviesti į Washingtoną pasitarti kaip sulaikyti kukurūzų (kornų) plėkėjimą. Tas plėkėjimas buvo pastebėtas jau 1963 metais. Jis yra pavojingas 90% Amerikoje auginamų kukurūzų rūšių. Jei kukurūzų lapų plėkėjimas nebus sulaikytas, tai Amerika gali netekti šiais metais apie 50 nuosimėjų kukurūzų derliaus.

Vien tik Metcalf bendrovė tikisi Havajuose iš dviejų tonų kukurūzų pasėlio užauginti 32 tonas Illinois fermeriams. O kaip žinia, Illinois valstija pirmąją kukurūzų auginimą. Pernai jos kukurūzų derlius siekė 953 milijonų bušelių. Tai sudarė vieną penktąją dalį visos Amerikos derliaus.

Ir Illinois valstijoje kukurūzų lapų plėkėjimas yra kaip tik skaudžiausias pavojus. Augalų patologas Edward Burns iš Illinois universiteto sako, jog tarp 80 ir 85 nuosimėjų kukurūzų šio mėnesio 12 d. jau buvo plėkėjimo ligos paliešti.

Dėl numatomo kukurūzų derliaus didelio sumažėjimo grūdų biržoje (labiausiai Chicagoje) pradėjo smarkiai kilti kainos. Kainos kyla ne tik kukurūzams, bet ir kitiems grūdams.

SAN JUAN, Portoriko. — Tropikinė audra, pavadinta Dorothy, ketvirtadienį uraganinių vėjų genama nusautė St. Lucia kanalą, aplenkdamą Martiniqne ir St. Lucia salas, tačiau San Juan oro biuras perspėja, kad audra gali dar grįžti.

Mirė Marcelinas Šikšnys

Telegrama iš Vilniaus Chicago praneša, kad praėjusio šeštadienį, rugpjūčio 15 d., rytą Vilniuje mirė matematikos mokytojas ir matematikos vadovėlių autorius Marcelinas Šikšnys.

Velionis ėjo 97-tus metus. 1874 metų geg. 2 dieną jis gimė Lietuvoje, Šiaulių apskr., Šiaulėnų vls., Notiniškių kaime. Šiaulių gimnazija jis baigė 1893 metais, o Maskvos Universiteto gamtos-matematikos fakultetą baigė 1897 metais. Iki Pirmojo Pasaulinio Karo jis mokytojavo Rygos realinėje gimnazijoje, iki 1922 metų dėstė matematiką Voronežo lietuvių mokykloje, o iki 1939 metų dėstė Vilniaus lietuvių gimnazijoje matematiką ir buvo tos gimnazijos direktorius.

Velionis suvalgė savaitę prieš mirtį. Teko jį vežti į ligoninę, kurioje jis ir mirė. Velionis gyveno Vilniuje, Kęstučio gatvėje, Nr. 29, butas 1. Jis buvo pašarvotas vadinamuose Rašytojų Rūmuose. Okupuotos Lietuvos rašytojai paruošė pranešimą spaudai apie rašytojo ir mokytojo mirtį.

Marcelinas Šikšnys jaunas pradėjo rašinėti lietuvių spaudoje. Jis buvo nuolatinis "Varpo", "Ūkininko", "Vilniaus žinių", "Draugijos", "Rygos Garso" ir kitų laikraščių bendradarbis. Jis parašė "Pilenų kunigaikštį", "Sparnus", "Likimo bausmę" ir kitus teatro veikalus. Jis išvertė lietuvių kalba Ožėskienės, Kaponnickos ir Žeromskio noveles. Velionis bandė ir poezijos. 1903 metais Šikšnys pradėjo rašyti poemą "Žalgirio mūšis", bet ji liko dar nebaigta.

DDT PAKAITALAS PAVOJINGESNIS

RALEIGH, N. C. — Trys asmenys, vienas iš jų 7 metų vaikas, mirė apsinuodiję naujuoju DDT pakaitalu — insekticidu parafon, pavartotu šiaurinės Karolinos tabakui plantacijose purkšti.

Vienas darbininkas, grįžęs iš plantacijų liepos 30 dieną, jaučėsi visiškai sveikas, bet naktį atsikėlęs pasijuto šalčio krečiamas ir vėl nuėjo gulėti. Kitą rytą buvo rastas nebegyvas.

RADO BŪDĄ IŠSPRĘSTI 122 METUS BESITĘSIANČIUS NESUSIPRATIMUS

Rio Grande upės vaga dažnai kaitalioja abiejų valstybių sienas

PUERTO VALLARTA, Meksika. — JAV prezidentas Nixonas ir Meksikos prezidentas Gustavo Diaz Ordaz pasirašė susitarimą, kuris padės išspręsti 122 metų besitęsiančius pasienių nesupratimus. 1848 metais pasirašyta sutartis nustatė sienas tarp JAV ir Meksikos. Sutartyje pasakyta, kad siena turi eiti Rio Grande viduryje.

Viliojimas depozitų

COSTA MESA, Cal. — Bankai ir kitos finansinės institucijos įvairiomis premijomis ir dovanomis stengiasi pritraukti daugiau depozitorius. Paprastai už atidarymą naujos sąskaitos tūkstančiui dolerių ar didesnei sumai pinigų yra duodamos tam tikros dovanos.

Kongresininkas Spark M. Matsinaga iš Havajų yra paruošęs įstatymą, kuris, jei Kongreso bus priimtas, uždraus bankams ir finansinėms institucijoms vilioti depozitus įvairiomis premijomis. Matsinaga teigia, jog tos premijos nėra jokio dovanos, nes finansinės įstaigos tų dovanų vertę atsiima iš kitių klientų, paprastai iš tų, kuriems yra teikiamos paskolos.

KAMBODIJOS UŽMUŠĖ 500 KOMUNISTŲ

PHNOM PENH, Kambodija. — Kambodijoje kareiviai, būdami daug mažesnio skaičiaus negu priešas, ketvirtadienio naktį atmušė didelį komunistų puolimą, užmušdami 500 šiaurės vietnamiečių, bandžiusių prasilausti linkui Phnom Penh. Dėl sunkių nuostolių trys komunistų batalijonai buvo priversti sustabdyti savo atakas.

BILIUS KOVAI PRIEŠ

"PABAISĄ" AUTOMOBILIŲ WASHINGTONAS. — Senato subkomisija oro ir vandens teršimo reikalams praėjus ketvirtadienį priėmė ypatingai griežto federalinio biliaus projektą, kaip svarbiausią teršiką pakaltindama automobilį.

Biliaus autorius senatorius Edmund Muskie (D. Me), tos subkomisijos pirmininkas, skatina, kad automobilių dujoms pašalinti nustatytas 1980 metų terminas turi būti sutrumpintas iki 1975 metų. Jei tas bilius bus priimtas, tai didmiesčiuose dienos valandomis automobiliai bus visiškai pašalinti iš miestų centrų, taip pat turės būti išrasti ir pagaminti pakaitalai dabartiniams automobilių motorams. Jie turėtų būti kurenami nebe nuodingas dujas paliekančiu gazolinu, o skystomis propane dujomis. Bet automobilių industrija tvirtina, kad tokiems standartams ji negalės prisiruošti prieš 1980 metus.

TOULON, Prancūzija. — Ketvirtadienio naktį Prancūzų Rinvierioje susidūrė du povandeniniai laivai, vienas prancūzų, antras Pietų Afrikos. Keturi jūrininkai užmušti, du dingę ir 4 sužeisti.

Kelis metus Rio Grande nekeitė vagos ir siena buvo aiški. Bet vėliau Rio Grande vandenys iškreipdavo vagą. Smarkūs vandenys užliedavo 2,000 akrų. Vienais metais giliausioji Rio Grande vaga palikdavo kelis šimtus akrų amerikiečių pusėje, o kitais metais juos palikdavo Meksikos pusėje. Specialistams pavyko rasti būdą pasienio ruožui kompensuoti. Specialistų yra nustatytas upės vagos kaitaliojimosi ritmas. Šiais metais meksikiečiams atiteko 1,600 akrų užlietos upės, o amerikiečiams tikiai apie 400 akrų. Susitarta dėl formulės "nuskriaustai" pusei atlygti.

Abu prezidentai pareiškė įsitikinimą, kad ateityje vyriausybės nereikės dėl besikaitaliojančios sienos pyktis. Manoma, kad prezidentų pasirašytą susitarimą senatas ir Meksikos parlamentas patvirtins.

Meksikos prezidentas suruošė puikų banketą, kuriame buvo pasakytos draugiškos kalbos.

Prezidentas Nixonas, pasisvečiavęs Meksikoje 26 valandas, nuskrido į Kaliforniją, kur jis rengiasi praleisti kelias dienas.

URAGANINĖ AUDRA SUDBURY, ONTARIO

5 žmonės užmušti, 192 sužeisti

SUDBURY, Ont., Kanada. — Staiga, be jokio perspėjimo, praėjus ketvirtadienį kilusi nepaprasto smarkumo audra 90 mylių per valandą vėjo greičiu per pusę valandos žiauriai nusibėgė Kanados nikelio pramonės centro 100,000 gyventojų miestą, Sudbury. Sugriauta ir apardyta šimtai namų, išversti medžiai ir elektros laidai; iki šiol turimomis žiniomis 5 žmonės užmušti, 192 sužeisti, bet tebeieškoma griuvėsiuose daugiau aukų. Greitai pagalba Sudbury ir Copper Cliff ligoninėse suteikta 150 žmonėms, o 42 paguldyti palatose.

SULEIMAN FRANJIEH — LIBANO PREZIDENTAS

BEIRUTAS, Libanas. — Pirmdienio naktį Libano parlamentas išrinko Suleimaną Franjeh krašto prezidento pareigoms. Prezidento pareigas jis pradės eiti tikrai rugsėjo 24 dieną. Tuo tarpu prezidento terminą baigs dabartinis prezidentas Charles Helou.

Parlamento skaičius beveik lygiai pasidalino. Suleimanas Franjeh išrinktas prezidentu vieno balso dauguma. Salėje tuojau prasidėjo muštynės, kai vienas atstovas buvo nepatenkintas ir pradėjo opozicijai ausis skaldyti.

Iki šio meto prezidentu būdavo musulmonas, o Suleimanas Franjeh yra krikščionis maronistas.

Paveikslas panašus į teliu namelį. Tai yra Honeywell bendrovės gaminami "smegenys". I kiekviena dėžutė galima "padėti" po 16,000 žodžių.

Zaidimas bus pradėtas 8:00 val. ryto.
Vakariene — 7:00 val. vakare.

Visa diena — \$12.50.

Tikrai vakariene — \$6.50.

MOTERŲ DIENA!

Vertingiausias trofėjus įteikiama
golfo čempionei.

AMERIKOS LIETUVIŲ TEISININKŲ DRAUGIJA RUOSIA

GOLFO DIENA IR VAKARIENE

1970 m. rugpjūčio 26 dieną, Silver Lake Country Club, prie 147-tos ir 82 Ave.

Algridai Brazil bus įteiktas Ameri-
kos Lietuvių Teisininkų Draugijos
pažymėjimas

SIŲ METŲ VYRUI

Dovanos kiekvienam svečiui.

Tiketų kreipkitės į: Paul Smith

AN 3-7785 arba St. Molls 585-8165

POKARIO PRANCŪZŲ DRAMA CHICAGOS SCENOJE

Chicagos šiaurinėje dalyje drama yra prancūziška, gal esantis Arnoldo Giedraičio geriau pasakius, paryžietiška. The Playhouse Theatre (315 Kai po antrojo pasaulinio karo W. North Avenue) jau stipriai užsirekomendavo pokario prancūzų dramų pastatymais. Šiais metais žiemą vaidina Samuel Beketto "Zaidimo Galas", ypač sara Fernando Arrabalio "La birintas", o šiuo metu vaidina Jean-Paul Sartre "Be Išėjimo". ("No Exit", "Huis Clos"). Pirmutiniai du vaidinimai režisuoti Arnoldo Giedraičio, dabartinis Ira Rasof. Spektakliai vyksta penktadieniais 8:30 val. vak. ir šeštadieniais 8:30 ir 10:30 val. vak. iki spalio 10 d. Galima teigti kategoriškai, jog svarbiausia šiuolaikinė sugrįžo į idėjų teatrą. O poka-

Šviesų neturinčioje mašinos negali pasakyti, kuria kryptimi automobilis suks. Tai turi padaryti vairuotojas rankomis. Paveiksle matome mergaitę, rodančią, kada ji suks į kairę. Vyresnioji mergaitė tikrina, ar jaunesnioji parodo tikslus ženklus. Ohio valstijoje vaikus moko trafiko ženklus skaityti, tuo tarpu kitose valstijose dažnai ir suaugusieji ženklų nepažįsta.

rio svarbiausioji filosofinė mintis buvo egzistencializmas, suradęs savo ryškiausią veidą Jean-Paul Sartre, gimusio 1905 metais, veikloje: jo filosofinioose raštuose, romanuose ir dramaturgijoje.

Jean-Paul Sartre egzistencializmas yra afmetimas žmogaus elgesio psichologinio išaiškinimo ir parodymas, jog žmogus susitveria save per savo pasirinkimus ir apsisprendimus, per savo laisvą valią. Yra bergždžia, anot Jean-Paul Sartre, žmoguje ieškoti priežasčių jo veiksmams; jo veiksmas yra jo laisvos valios padarinys ir tai yra pats svarbiausias žmogaus bruožas. Žmogus sukuria "savyje" per savo laisvus veiksmus — tai heroizmas ir tikrasis žmogus. Žmogus, kuris laisvai nesirenka ir kuris neįsivaizduoja atsakings už savo veiksmus (kaip kad vokiečiai gestapininkai teisiškai, jog jie vykdė tik valdžios nurodymus) — toks žmogus yra blogo tikėjimo pavyzdys. Neautentiškas žmogus savo tikrumo neturi, — jis ieško klaidingo pripažinimo pas kitus, kurie jam jo sielos negali sukurti.

Beje, šis egzistencializmo filosofija gali daugiausia išryškėti ne abstrakčiame galvoje, bet romane ar teatre.

"Be išėjimo" vaidinime Jean-Paul Sartre supažindina mus su vyru ir dviem moterimis, kartu sumestais į neįprastą pragara, kur jie tampa vienas kito kankintojais. Tai blogo tikėjimo parodymas priešingai jo kitai to paties laiko dramai "Mūsėms", kur herojus Orestes prisiima atsakomybę už savo veiksmus.

Savo ankstyvesnėje dramaturgijoje kūrė "Be Išėjimo" pirmą kartą pastatyta 1944 metų gegužės mėnesį Paryžiuje Théâtre du Vieux Colombier belgo Raymond' Rouleau režisūroje Sartre imdavo pavyzdžius iš kasdieninio gyvenimo, iš tiesiog laikraščių žinių. Štai šiame vaidinime yra net trys bulvarinės melodramos: jauna nerimta moteris, kuri nužudė savo kūdikį ir pati nužudė; lesbianė, kuri privėdė savo partnerę prie savizudybės ir jos pačios nužudymo; pacifistas žurnalistas, kuris karo metu pabėgo iš fronto, ir buvo nuteistas mirti. Jie visi yra įvedami viešbučio kambaryje į Antros imperijos apstatymo kambarį, kur yra dvi sofos, kėdės, statula, užmūrytas langas: tai pomirtinio gyvenimo scenovaidis. Šviesa nie-

kuomet neužsigauna. Čia natūralizmas pasibaigia ir tarp trijų žmonių užverda egzistencializmo kalbos. Kiekvienas meluoja savo gyvenimo istorijai. Vyras nori būti drąsuliu, o ne bailiu kolaborantu, kokių jis iš tikrųjų buvo. Lesbianė jį netiki, jį tiki tik nerimta mergina, kuriai tik pojučiai svarbūs. Ir štai vienas kitam jie tampa pragara.

Režisierius Ira Rasof įvedė kontrapunktinį principą į šį pastatymą: kiekvienas veikėjas yra lygiai tiek pat svarbus, nors tradiciniai žurnalisto Garcin' rolė būdavo svarbiausia. Tai jis atliko, pastatydamas ar pasodindamas Garcin' nugarą į publiką. Aktoriui Mike Measkey tai buvo sunkus uždavinys, bet jis šią rolę nugavė savo įtemptu nervotumu ir judesio vikrumu. Zudikė Estelle, atliekama Francescos Renard, yra jam puiki partnė savo grakščioje ir pilnoje mustebimų vaidyboje, nors pats charakteris išeina šiek tiek sušarzuotas. Lesbianės Inez grubumas ryškus Penny Holobough interpretacijoje, nors galėtų būti daugiau įvairumo. Valetas atliekamas Joe Kelly šaltu lakoniškumu.

Tas kontrapunktinis priėjimas puikiai derinasi su Sartre mirtimi, jog visi veikalo veikėjai yra neautentiški žmonės, nors centrinis veikėjas paties autoriaus buvo nesąmoningai daugiau išryškintas. Tokiu būdu vaidinimas yra turtingesnis už tekstą (beje, tai pati pirmoji Sartre drama). Taip pat labai spalvingas jų bendras paskutinis juokas iš savęs, kuris išvirsta į visišką vaikiskumą.

Gal šiek tiek nesiderina tam tikras op art motyvas dekoracijose, kurios sukurtos paties režisieriaus. Durys įsivaizduojamos, o į pragarą ateinama iš plastikinių spindulių fosforinio audinio. Sartre tyčia vartojo natūralistines priemones išryškinti pasirinkimų svarbą kasdienybėje, nors ir kraštutinėse situacijose, tačiau šis teatrinis surrelizmas yra šalutinis priedas, kuris savyje galidomus, bet visumoje šiek tiek kenksmingas bendrai vaidinimo minčiai. Tačiau tai šių dienų režisieriaus nenoras atsiskirti techninių naujovių pastatyme.

"Be Išėjimo" pastatymas yra svarbus teatrinis išgyvenimas, nes tai liečia mūsų dabartinį pasaulį ir mus pačius.

Saulius Simoliūnas

Dvigubas mastas

Laisvo apsisprendimo dėsnis

"New York Times" dienraštis š. m. rugpjūčio 13 d. įdėjo svarbų Enno W. Erklenz Jr. laišką, kuriame jis pasisakė prieš dvigubą mastą, taikomą Afrikos ir Baltijos kraštams. Autoriaus laiškas paskelbtas tik dieną nuo sovietų-vak. vokiečių sutarties Maskvoje pasirašymo praslinkus ir nors Lietuva nepaminėta, tačiau jis būdingas šių dienų tarptautinės politikos atžvilgiu.

Autorius laiške, kurio antrašė "Pavergtos tautos", primena Suomijos pastangas pagyventi Tarpt. Tribunolo Hagoyje veiklą ir stebisi noru pasisakyti prieš Pietų Afrikos buvimą Namibijoje (Pietvakarių Afrikoje) tuo metu, kai kiti panašūs klausimai nesprendžiami ir nepasiskaidoma dėl sovietų įvykdytos Estijos okupacijos. Esą apgailėtina, teigia laiško autorius, kad Suomija susirūpinusi Afrikos kraštais ir ji niekuomet neparodė panašios iniciatyvos savo kaimynės — Estijos, atžvilgiu. O juk Estija, kultūros, kalbinių ryšių yra artima Suomijai, buvo Tautų Lygos — Sąjungos nariu ir jos ryšiai su Suomija žymiai artimesni, kaip Namibijos saitai su Suomija. Be to, atmintina, kad visų tautų laisvo apsisprendimo dėsnis yra vienas

svarbiausių Jungt. Tautų galvosenoje.

Laiško autorius dar pažymėjo, kad "prievarčiai įvykdyta Estijos ir kitų dviejų Baltijos respublikų okupacija ir atėmimas tų kraštų gyventojams laisvo apsisprendimo teisės tautinė tarptautinės politikos skaudulys".

Laiško "N. Y. Times" skiltyje autorius, pagaliau, dar teigia, kad "esant tokiai padėčiai ir su ja nesiskaitant, tai kenkia Jungt. Tautų interesams aplamai, be to, kenkia ir tarptautinės teisės sampratai". (E)

REMKITE TUOS RIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOS"

UŽ NUŽUDYMĄ 15 ŽMONIŲ 5 METAI KALEJIMO

DANANG, Pietų Vjetnamas. — Aštuoniolikos metų marinas Samuel G. Green iš Clevelando buvo nuteistas penkiems metams kalėjimo už nužudymą 15 vietnamiečių. Prisaikdintieji sprendė, kurie jo būtų svars-tė, susidėjo iš trijų karininkų ir dviejų savanorių-karių. Jie beveik visą dieną praleido, kol pagaliau išnešė nuosprendį: pripažino, kad Green yra kaltas. Dviem valandom praslinkus karo teismas paskyrė bausmę.

PIRKITE JAV. TAUPYMO BŪNUS

Under New Management

VERMETTE'S RESTAURANT & COCKTAIL LOUNGE

4024 West 55th Street

Daily Luncheon, Smorgasbord — Friday Night Only. (All you can eat)

SMORGASBORD FEATURING — BABY LOBSTER

Sunday Breakfast 9 A.M. — 12:30 P.M.

Family Style Dinners on Sundays 1 P.M. — 7 P.M.

581-1314 Your hosts, Bob, Stan & Bob.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IS BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietų viršelių \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

N. A. UJ I E N O S,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

What makes a man leave
the people he knows, the home
he made, even the language
he speaks, to come here?

A better way to live.
Where an ordinary man can
do the things he thought were
just for others.

Where a man can own his
own home. Maybe with a back
yard and a fence.

Where a man can give his
children an education. A good
one at that.

This is American living.
And there are waiting lists,
ten feet tall, of immigrant
families waiting to come here.

Most of us know about the
good things around here.
Although sometimes we
forget.

So what are we supposed
to do?

Well, for one thing, we can
invest in our country. Not
everyone can boast that.

Invest in U.S. Savings Bonds.
They help make America
economically strong.

And there's nothing wrong

with a little old American
pride.

For another thing, Bonds
help you.

They grow at a guaranteed
rate, so you'll have a nice bundle
for some rainy day.

What's more, Savings Bonds
are easy to buy.

You can pick them up where
you work in a Payroll Savings
Plan. (Someone else does the
paper work.)

Or you can buy Bonds where
you bank.

When a family leaves behind
an old familiar way of life
to start a new one, there are
some reasons.

Reasons you
might like to
invest in.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds

N. A. U J I E N O S

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PASTABOS IŠ TOLO

(Tęsinys)

Tiesa apie gyvenimą
Sovietų Sąjungoje

Niekaip negaliu susidaryti, bent apytikriai, vaizdo apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje, juo labiau Sovietijos gilumoje. Lietuviai, atvykstantieji Ameriką pas gimines (daugumoje jų pinigais) laikosi čia labai rezervuoti, nes nežino su kuo kalba ir kaip jų pareiškimai gali būti interpretuojami — tai viena, gi kita, jie turi būti "santūrus" — nesgi grįžta atgal... Turėjome čia, Los Angeles, svečių (gal geriau viešnių) "partiečių", kurie grįžę Vilniui pasistengė ten netik Amerikos lietuvių, bet ir iš viso Amerikos gyvenimą pavaizduoti taip, kaip to reikalauja ne tik Lietuvių (okupuota) interesei, bet Maskvos "linija". Bet apytikriai, kaip gyvenama Sovietijoje — galima patirti iš šaltinių, kuriuose politinio ar ekonominio gyvenimo aspektų net nebūtų galima ieškoti. Štai vienas tokių. Sportas. Neseniai vienas iš Los Angeles milijonierių, sukaupęs milijonus iš bokso sporto organizavimo — nuvyko į Sovietiją, iš kur

kaip jis pats "Los Angeles Times" sako, grįžo "more depressed than ever". George Parnassus (nepakrikštykite jį Lietuviu — nes graikas) su žmona ir sūnumi (prelatu) nuvyko Sovietijon ir grįžo iš ten, nusivylęs, anksčiau negu buvo numatęs. Vienas jo patirties epizodų: iš Maskvos jie vyko į Leningradą traukiniu, kas trunka 9 valandas. Traukinyje yra bufetas, kur kelionėje gali užkąsti. Netruko nei vienos valandos, kai traukinys pajudėjo iš Maskvos Leningrado kryptimi — bufete negalėjai gauti paprasčiausio sumuštinio — viskas buvo išpirkta. Pagaliau pačioje Maskvoje: kaviaras. Jo rusai negali įpirkti, nes pardudama tik viešbučių restorane, kur lankosi užsienio turistai. Kai Parnassus apie tai užsiminė turizmo biuro palydovė — merginai 22 metų amžiaus — ji atsakė, kad... niekada nemaciau kaviaro, nes tai tik eksportui...

Pats geriausias jo epizodas (bent man) būtų, kai jis sako: "...mūsų viešbučių restorane, Maskvoje, man buvo paduota net 8 puslapių "menu" sąrašas. Pagalvojau, sako Parnassus,

Ohio valstijos policininkas aiškina berniukams ir mergaitėms šviesų paskelbtą. Policininkai negali stovėti ant kiekvieno gatvės kampe. Leidimus važiuoti arba eiti duoda žalia šviesa. Įskymą sustoti paskelbia raudona šviesa.

turėsime gerą vakarienę. Bet padavėjas paaikškino, kad galima gauti tik tai, kas menu sąrašas pažymėta pieštuku, o tai buvo tik kopūstų sriuba, kepta žuvis, keptos dešros ir kaviaras... Parnassus patyręs apie "rojaus" gyventojų nedateklus ir turtingų turistų nepatogumus — Sovietiją aplėdo anksčiau negu buvo numatęs.

Kada prasideda šnipinėjimas ir baigiasi bendradarbiavimas...?

Kalbant apie Sovietų Sąjungą — šnipinėjimas prasideda nuo to momento (oficialiai), kai tarpusavio sutarties rėmuose koks nors sovietų pareigūnas (diplomatinis, konsulinis ar prekybinis atstovybės korpuso, net įskaitant Jungtinių Tautų tarnautojus) paliečia savo koja Amerikos žemyną. Tokia jų paskirtis, tokia užduotis, tokia tarnyba. Bet paskui yra sričių — kur bendradarbiaujama: pavz. orinis susisiekimas. Prieš pora metų Amerikos-Sovietų Sąjungos sutartimi buvo sutikta, kad sovietai įsteigs konsulatą Amerikoje, gi Amerika — Sovietų Rusijoje. Prezidento Nixono vyriausybė galutinai apipavidalino tos sutarties posmus, pagal kuriuos — Sovietų Rusijos konsulatą apie gruodžio mėn. bus įsteigtas San Francisco, gi Amerikos — Leningrade. Ryšium su tokiu pranešimu (autentišku iš Washingtono, D. C.) "Los Angeles Times" tilpo ilgas straipsnis, kaip į tokios įstaigos (Sovietų konsulato) atsiradimą San Francisco, reaguos bėgliai

nuo sovietinės tironijos, patys rusai. Jų ten esą apie 8000, kurie, kaip ir kiekviena emigrantų grupė, yra suskildę į mažesnius ar didesnius religinius bei politinius sambūrius, kurių — vieni mato pavojų net bėglio asmens saugumui, kiti — nieko ypatingo...

Kas mano dėmesį, to straipsnio atžvilgiu, patraukė, tai ta aplinkybė, kad jame apie pabaltiečius neužsiminta nei vienu žodžiu... Nejaugi ir pabaltiečiai įjungti tų 3000 rusų skaičiūn...?

Bet šnipinėjimo įstaigos atsiradimui Amerikos Vakaruose, dar nesibaigia Sovietų Rusijos kitių tikslų siekimas — kuriuos, tam tikra prasme, jau būtų galima pavadinti ir bendradarbiavimu. Šiuo metu rusai turi leidimą jų orinei susisiekimo linijai (Aeroflot) palaikyti reguliarių susisiekimų linijoje Maskva - New York. Amerikos orinio susisiekimo bendrovė Pan American, turi tokias pačias teises ir palaiko susisiekimo linijoje New York-Maskva. Abejais atvejais keleivių labai mažai (vos apie 15% lėktuvų talpos) kas savaime aišku — "biznio" atžvilgiu yra nuostolinga. Bet nežiūrint to, rusai siekia ir jau (rodos) gavo leidimus iš New Yorko skristi netik Maskvon ir Leningradan, bet net per Sibirą Alaskon, kokią leidimą iki šiol turi Kanados "Air Canada". Tame susitarime yra viena sąlyga, būtent, kad rusų lėktuvai Amerikoje ar amerikiečių lėktuvai Sovietų Rusijoje negali paimti vietinio susisiekimo keleivių (sakysime), rusų lėktuvai negali imti keleivio iš New Yorko į Los Angeles arba amerikiečių lėktuvai negali imti keleivio iš Maskvos į Leningradą. Bet... sutartis jau pasirašyta, ir nuo sekančio rudens bet kuriam Maskvos šnipeliui bus labai nesunku įsėsti Maskvoje ir išlipti San Francisco... Bet apie tai — bus mano kitose pastabose, nes šiomis dienomis kaip tik vykstu į San Francisco, iš kur parašysiu "Naujienoms" netik apie lietuvių, bet ir iš viso apie pabaltiečių nuotakas ryšium su naujų Sovietų Rusijos įstaigų atidarymu tame "Aukso Vakarų" (Golden West) krante.

Nuo reikalų tarptautinių — iki tautinių... Net galėčiau sakyti iki tautinių... Piktikai Los Angeles mieste, beveik per 50 metų buvo rengiami Arroyo Secco parke. Apie tai, rodos, jau prieš porą metų rašiau "Naujienose". Dabar ten, pagriežtiuos viešųjų parkų priežiūros nuostatus — tokie (mūsų) pik-

nikai pasidarė neįmanomi... leškoma naujų vietų ir nuotakų: privačiose sodybose. Porą tokių piknikų, naujose sodybose ir aplinkumose jau yra įvykę: Lietuvių Protestantų Sąjungos piknikas p. p. Aukštkalnių sodyboje Canoga Parke ir A. L. T. S-gos Los Angeles skrybiaus jo pirmininko dr. J. Jurkūno sode (Lomita mieste). Nuotaką ir viename ir kitame (buvusių teigimu) buvo gera, bet vis dėlto, toli gražu, nebuvo tai, ko mūsų organizacijos siekdavo piknikuose miesto parke. Kaip vienas sakė — Tu dabar nežinai, ar važiuoji į svečius pas Aukštkalnius ar Jurkūnus, ar važiuoji į savo organizacijos ar iš viso į lietuvišką parengimą. Daugiau buvo teigimų, kad šie piknikai sutraukė daugiau asmeniškių prietelių piknikų sodybų savininkų, negu organizacijos narių ar jos rėmėjų. Pirmiau — miesto parkan nuvažiuodavo bet kuris lietuvis, neturįs jokių ryšių su rengėjais, pavalgydamo pietus, jei kuris mėgo "išmėsavoti" dar klebonišką ir braukdamo namo be jokios "sąžinės graužimo", nes niekas ten į jį nežiūrėjo ar kokios organizacijos narys jis yra, ar savas ar svetimas pačiam rengėjui. Kitaip, sako, dabar privačiuose piknikuose būvę, žiūrėdama į atvykusį, ypačiai jei jis yra visai nepažįstamas... Jei nieko nebus surasta geriau, žinoma, kad bus ir tai "geriau negu nieko". Vis dėlto sodybų ar sodų savininkams, kurie leidžia juose rengti bendrinių organizacijų piknikus — priklauso didelė visuomeniška padėka, nes ir tai prisideda prie lietuviško organizacinio junginio išlaikymo. Kol nebus surasta nieko geresnio — reikia remti ir palaikyti ir tokius parengimus.

Sveikinimai iš Hong-Kong ir Yokohama

Ilgokas laiko gabalas pralinko, kol vėl tolimuose vandenynų horizontuose pasirodė čikagieškie, lietuvis jūrininkas Jurgis Kodis. Jis labai dažnai, beveik iš kiekvieno uosto, parašydavo man atviruką su linkėjimais, bet jau ilgokas laikas tokių atvirukų nebe gavau. Štai dabar jis vėl sveikina visus iš Hong-Kongo ir iš Yokohama. Charakteringas jo amerikie-

tiškai - lietuviško patriotizmo bruožas (gimęs, užaugęs ir išsimokslinęs Amerikoje): niekada nepraleidžia progos paminėti apie tai, kai vandenynuose ar uostuose pastebi rusų laivus... Vieną kartą, iš kažkurio mažo Azijos uosto, rašydamas atviruką, pastebėjo: "...stebiuosi ko čia, tokiam mažame uoste, ieško net keturi dideli Sovietų Rusijos laivai...". Dabar, pasiutiniame "žodyje" iš Yokohamos — parinko ir atviruką, vaidzuojantį rusų keleivinį laivą, stovintį ant inkaro įlankoje. "...žiūrėk ir čia jų yra..."

Moiseyev'as ir žydai

Praėjusį sekmadienį, rugpjūčio 16 d., Los Angeles mieste baigė gastroles pagarsėjęs Maskvos tautinių šokių ansamblis, žinomas jo vadovo Moiseyev'o vardu. Prieš eilę metų šis ansamblis čia jau yra buvęs, bet ir dabar jo pasirodymas praėjo su nemažesniu pasisekimu kaip ir pirmą kartą. Tik dabar jo pasirodymą kiek "paįvairino" žydai, suorganizavę ramų ir tvarkingą protestą — pikietavimų formoje — dėl to, kad Sovietų Rusijos vyriausybė neleidžia ten gyvenantiems žydams emigruoti. Žydai, matyt, visur lieka žydais ir niekur nepertempia virvės: šio

protesto ir pikietavimo organizavimo vadovai vietos spaudai parešė, kad jie neturi tikslo sulaukyti tokio meno entuziastų nuo dalyvavimo tos rusų grupės pasirodymuose. Zef Yaroslavsky, UCLA universiteto studentas pirmininkaujantis "Kalifornijos Studentai už Sovietų žydus" grupei pareiškė: "...mūsų ginčas nėra surištas su šia baleto grupe, bet — su vyriausybe, kurią ji atstovauja...". Ši Frumkin, Pietų Kalifornijos Tarybos už Sovietų žydus pirmininkas, pikietininkams pakartotinai priminė, kad "...mes niekada negalime nutilti..." Paskui visi, ritmingu šūkiu, kartojo: leiskite žydams išvykti.

Ši žydų demonstracija buvo tvarkinga, taikinga — rami, pavyzdinga. Kiek ji buvo efektinga — sunku pasakyti... Matyt, salėje, kur šoko Moiseyev'o grupė — žiūrovų tarpe buvo gana daug žydų...

(Pabaiga)

NAUJIENAS
Lietuvių tautinio ir patriotinio
ir progos žinio tikslai per
NAUJIENAS

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

1970 Plymouth-Duster

KAINA nuo \$1,995.00

25 mylias su vienu galionu. Garantija 5 metai arba 50,000 mylių. Pigus leidimas.

PLYMOUTH, VALIANT - BARRACUDA, ROAD RUNNER, G T X, FURY-DUSTER.

BALZEKAS MOTOR SALES INC.

4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

Chicago Savings
and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 13:30

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apraustai iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

